

ELLENZÉK

POLITIKAI LAP

Előfizetési árak:
Helyben: Egész évre . 10 K Vidékre: Egész évre . 12 K
 Fél évre . . . 5 „ Fél évre . . . 6 „
 Negyed évre 2:50 „ Negyed évre 3 „
 Egyes szám ára 8 fill. Kapható minden hírlapelárusítónál.

Felelős szerkesztő:
Dr. HEBRONY JÓZSEF
 Szerkesztő:
FRANK ZOLTÁN.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Széchenyi-utca 34. SZELENYI és TÁRSA nyomdája
 A lap megjelen
 minden kedd, csütörtök és szombaton.

Hajdan és most.

Nem idézünk szellemeket, nem kívánjuk vissza az elmúlt időt, de mégis össze kell hasonlítani a hajdan 15—20 év előtti időt a jelenlegivel. Akkor I. Tisza a mostani úgynevezett „erőskezű“ Herbert atyja igazgatta az ország sorsát, s hogy miképp, azt mi, kik akkor is élénk szemlélői voltunk a politikai életnek, nagyon jól tudjuk. II. Tisza szakasztott azon a mesgyén halad, mint atyja, avval a különbséggel, hogy atyja diplomata is volt, s jó szimattal bírt, míg ellenben Herbert tüzes, vagdalkozó temperamentum, s vakon, erőszakkal rohan mindennek, ami neki nem konvenial. I. Tisza zokon vette, mikor személyét is támadták, II. Tisza szintén és szörnyen idegessé válik. Mi csak azt ajánljuk neki, mit Eötvös Károly mondott I. Tiszának 1889 május hó 6-iki ülésén: „A miniszterelnök zokon veszi, hogy személyét támadják. *Biztosítom, hogy hagyja csak ott a székét, e Házban sohasem fogják még csak emlegetni se.*“

Ezt mondták hajdan atyjának, mi meg most mondjuk neki. Minő volt hajdan a szabadelvűpár? Éppen olyan, mint most. Akkor is hibás volt, követett egy rendszert, mely Magyarországot korrumpálta, kifosztotta nyelvéből, pénzéből, ma is követ egy szakasztott cly rendszerben dolgozó

embert, ki minet immár *osztrákká akar gyárni.* Hajdan azt mondták a képviselőházban I. Tisza szemébe: „*Régen elszoktunk már attól, hogy a Tisza mögött ülő pártban nyílt, erélyes és őszinte embert találjunk.*“ Most II. Tiszának ugyanezt mondhatjuk,

Hajdan Szederkényi Nándor — ki még ma is tiszteletreméltó tagja a Háznak — Schmerlinghez hasonlította I. Tiszát. És egyik beszédében ezt mondta: „*Ha Tiszának fáj az ellene folytatott személyes harc, jusson eszébe, hogy másról, mint személyes harcról ma szó sem lehet, mert a miniszterelnök minden intézményébe, minden vitába belevitte a maga személyét.*“

A nagy harapófogó II. Tisza vajjon most nem éppen úgy cselekszik, sőt túltesz I. Tiszán, mivel gorombán vagdalózik és izléstelenül személyeskedik.

Hajdan azt vágták I. Tisza szemébe, ha jól emlékszem Petrich Ferenc képviselő szintén 15—16 évvel ezelőtt: „A magyar nemzet fiait a hadseregben csak anyagnak nézik, de mellőzik ott, hol már némi erkölcsi súlyt is nyerhetne. Gazdasági szempontból az országot kimerítik és évente negyven-ötven millióval megy több ki az országból, mint amennyit összes terményeinkért behozunk. Ennek minden emberi számítás szerint csakis teljes kimerülés lehet a vége. Az udvartartás

osztrák, s a magyar ember az udvarból csak a fekete-sárga zászló lengését élvezheti, mely ő Felségének itt időzését jelzi!...“

Most is így van II. Tisza alatt. Sőt I. Tisza megfordulna a sírjában — persze örömeiben — ha tudná, hogy fia mekkora rekordot ért el: letörte az obstrukciót, liferált ujoncot, 360 milliót szavaztatott meg a hadügyi költségekre, a civillistát emelteti — semmiért. És az udvartartás ma is osztrák, s pium desiderium a jó magyarnak a magyar udvartartás.

Hajdan I. Tisza gúnyosan odavetette, hogy az ellenzék működésének nincs semmi hatása. Mire Szentkirályi azt felelte: „Ez nem áll, de ha csakugyan való volna: úgy ez csak azt bizonyítja, hogy az *ellenzéknek még erősebb akciót kell kifejteni a mostani rossz kormány rendszer megbuktatására.*“

Most nem úgy van. II. Tisza az ellenzékét kicsinyli, lenézi, megveti, gúnyolja, ahol csak lehet, sőt ő jobban támad, mint ahogy őt támadják. Nagyon jogosult volna most is a kiméletlen ellenzéki harcmodor. De hol késik ez? Ugy halljuk, hogy őszre készülnek rá, ám ez ismét nem helyes politikai. II. Tiszát most kellene kiugratni a bársonyszékből, most a civillista emeljenél. A „van erős kormányunk“ legalább Gesztre menne pihenni.

TÁRCA.

A mit a holnap hoz. *)

Írta: Porzó.

Lenne az utcán hideg szél süvit, itt feun a szobámban nyájas, marasztó meleg pattog. Ülök a tűz előtt, s ahogy szitom, azon tűnődöm, mennyire tökéletlen szerszám a kályha.

Hogy nem alakult még meg a Vulkáni Hőkiaknázó Rézvénytársaság, mely a föld méhének izzó tüzeit enyhe meleggé lohasztva, csőrendszeren vezetné lakásunkba, mint a vizet s a gázt. A Gellérthegynek vulkáni magjával, artézi kutfejeik köjével fűteni lehetne az egész ország városait, falvait és tanyáit, s tavaszi virulásra serkenteni a fagy alatt megridegült földet; sőt narancs-erdőt fakasztani, mirtuscserjét támasztani ott, ahol a szivós akác küzd a sívó homokkal és bocsát le egy-egy fanyar

*) Mutatvány a Budapesti Újságírók Egyesületének rövidesen megjelenő Almanachjából.

gyökérszálat az amerikai jövevény, a bogár-álló venyige. Csak a maga silány valójában mutatkozik ez a hivalkodó csoda-korszak, midőn nem ott s nem akkor bír kedvére érészteni esőt s szelet, hűvöst, ahol s amikor arra szükség van.

Bizony tökéletlen szerszám ez a kályha s megérdemelné, hogy a rég elfelejtett koppantó sorsára jusson. Pedig mennyi szép ének zengett a kandallóról! (Melynek minálunk kályha a neve.) Ujabbán építenek is kandallót az új ebédlőbe, hogy stilszerű legyen. Aztán beállítják a gáz-kemencét, vagy kinevezik kandallóvá a regenerátort s ezzel a talmisággal ismét csuffá tettek egy kedves régi eredetit.

Van amolyan légtűtés is. De ez minden meleg volta mellett hideg. Nem is annyira az egyenletes fűtés szolgáltatta életre, mint inkább a szűkre szabott lakásunk szorított rá: kályha ne fogja el a helyet a kondignációs tea-asztal, vagy ama bálvány elől, melynek neve buffet. (Magyarul kredenc.)

Ebben a pillanatban valami megprezzenti

az elmémet. Az a kicsi demon, amely önmagunkkal veszejt össze bennünket: az ellenmondás. Hogy mit is kívánom én mindezeket a dolgokat? Megváltotta-e a küzdő embert a gőz, a gáz, a villam? A tudomány magasára emelkedett hygiene nem győzi számon tartani az ezerféle bacillust, mely azóta ficánkol csak igazában s mételeyézi meg milliók vérért, amióta fölfedezték. Mert hogy soha ezelőtt nem volt annyi nyavalya a világon, mint a mióta felismertük a gerjesztőt. Sivatang oroszlána, dzsungel tigrise, a Brazília őserengeteinek forró zsombékjaiból kinyiláló vipera nem irtott ki annyi embert, mint az a parányiság, amelyből százezer tér el akkora helyen, mint a mekkora az én bajuszom szálának az átmeteszete.

Gőz-daru és kimarjult váll. Villamos vasut s a fáradság miatt sajtó láb. S még egy csomó ilyen ellentét. S valamennyi meghazudtolja annak a bizonyos haladásnak u. n. áldásait. Sem Edison, sem Curie meg nem váltották az emberiséget. Mért is hal meg éhen ugyanegy pillanatban épp annyi ember, mint amennyi megzabál? Mért hogy ma még sűrűb,

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer: **tüdőbetegségeknel, légzőszervek hurutos bajainál** ugymint **idült bronchitis, szamarhurut** és különösen **lábbadozóknál influenza után** ajánlatik. — Emeli az étvágyat és a testsúlyt, oltávoítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. — Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegenként 4.-kor-ért kapható. — Figyeljünk, hogy minden üveg alantl ez-egyel legyen ellátva:

F. HOFFMAN-LA ROCHE & Co. vegyészeti gyár BASEL (Svájcz).

Hajdan, mikor I. Tisza gúnyosan mosolygott a legkomolyabb ügyeknél Horánszky Nándor nagyon találóan jegyezte meg: „Meglehet, mosolyogni való ez azoknál, akik nem törődnek azzal, hogy mit mondanak a miniszter urak, hanem csak szavaznak, de nem mosolyogni való azoknál, akik kötelességüket teljesítik az ügy és az ország érdekében, s akik a kormány eljárását tisztelettel kritizálni akarják, óhajtják és fogják is.”

Most nem úgy van. II. Tisza mosolyog és folyton mosolyog, s a többség parancsolat szerint szavaz, sőt az „előkelő idegen” II. Tisza a mosolygáshoz jobban ért, mert azt garnirozza a szájába való szivar dugásával. Mindenesetre a bécsi művelt társalgóban van az, hogy a nyílt ülésen szivart kell a szájba dugni, ez a bou-ton az „előkelő idegen”-eknél. Hajdan... de minek folytassuk a per analogiam megismétlődő dolgokat. I. Tisza és II. Tisza közt csak az a különbség, hogy az előbbi a legádázabb harcban se mert a szólás-szabadsághoz nyúlni, s nem ijesztgetett a házszabályrevízióval, klotürrel, golyóval és akasztófával, makacs és erőszakos volt, de kiméletlen barbár és vandál jogtipró sohase volt.

I. Tisza is lánzsát tört — persze muszájból — a német nyelv mellett, de csak a hadseregénél, míg II. Tisza a polgári és társadalmi körök, a konzulátusok levelezéseit is szívesen látja, ha a német, sőt még megtűntetné azt a közeget is, ki magyarul merne a drága osztrákkal levelezni. I. Tiszánál is az volt a baj, hogy az ellenzék lanyhán vette a dolgot, s így tudott 15 hosszú évig a nemzet nyakán ülni, II. Tiszánál, mikor még egyszer oly erős ellenzék áll csatasorba, mégis lanyhán veszik a dolgot, most ezért, hogy lábát megvetette, nagyon nehéz megingatni.

Azonban semmi sem tart örökké. Ha az ellenzék összetart, — nem kell félni az új választásoktól — akkor Tiszát szépen kiugraszthatjuk még most a bársonyszékből s ígérjük, „hogy sohase fogjuk még csak emlegetni is.”

Mártonffy Imre.

A civillista vita. A civillista vita dolgában most folyó vita — írja fővárosi tudósítónk — a jövő hét derekán előreláthatólag véget fog érni, mert az ellenzék ezúttal csak nagyobb szabású vitával akar demonstrálni. A szombati ülésen *Polónyi Géza* beszél. Hétfőn kerül sorra *Bánffy Dező* báró, kinek Tisza István gróf miniszterelnök valószínűleg felelni is fog. Ezzel az ellenzék részéről előreláthatólag többen nem is fognak felszólalni, úgy, hogy a *záróbeszédre* kerülhet a sor. — Ilyenformán a szavazás a *jövő hét derekán, szerdán vagy csütörtökön* lesz, szombaton a vita folyamán a *szabadlevélpárt* részéről is lesz *felszólalás* a civillista felemelése tárgyában. *Dániel Ernő*, volt kereskedelmi miniszter fogja kimerítő beszéddel ugyanis a civillista felemelését megokolni

Miskolc gyáripára.

Miskolc, július 15.

(W. A.) Ez is csak a jövő zenéje.

Mert bár néhány tekintélyes vállalatunk van, az Miskolc nagyságához arányitva oly csekély, a természet adta kedvezésekhez viszonyítva oly elenyészően kevés, hogy szinte fájdalmasan mereng el laikus és szakember egyaránt azon, miért maradtunk mi annyira megetté más városoknak?

Még ha Miskolcnál kisebb városokat veszünk is, mindenütt látjuk a gyáripár intenzívbb művelését, a legtöbb város fölött sűrűn gomolyog a gyárkérmények füstje, annál kiáltóbb e téren Miskolc szegénysége, hisz csak szét kell tekintenünk az Avasról, hogy lássuk, mily gyéren sorakoznak a gyárkérmények városunk területén.

Ezen hátramaradottságunk annál szembezőköbb, a nagyipar sokféle hatásainak hiányát annál inkább megérezzük, mert a jövő már előre veti sötét árnyékát: a teremtő erőnek, vállalkozói szellemnek szunyadása nem időközi jelenség, hanem szomorú szurrogátuma sok irányban mutatkozó közönyösségünknek, mely hovatovább előli a nagy tettekre képes ambíciót, megbénítja, hogy ne mondjuk, kiáltja az

alkotások iránti vágyat megannyi lelkes tervezőben.

Hiszen nézzük csak, minő alkotások azok, melyekkel a közelmúltban dicsekedhetünk? Nehéz elkezdni, mert fejtörést ad annak kihamozása, hogy a legújabb Miskolc nagy larmával, de annál gyengébb eredménynyel járó folytonos kísérletezése mit is hozott hát létre volta képen? Ha negatív eredmény egyáltalán van, úgy ilyet felmutat a múlt. A textilipari vállalat sok tényező, köztük a Kereskedelmi és Iparkamara, fáradozása dacára nem alakult meg, talán a mentegetőik szerint is kedvezőtlen konjunkturák, de sokkal bizonyosabban állíthatjuk: a minden eredményt már csirájában megfojtó közöny miatt.

Ezen vállalkozás tehát marad jövőben is vállalkozásra teremtett eszmének, mely ugyan testet ölthet, ha a miskolci Kereskedelmi és Iparkamarának a kereskedelmi miniszterhez intézett jelentős memoranduma nyomán támadt közfigyelem el nem alszik, hanem ez irányba tereli a vállalkozó szellem, tüke, leleményesség és szakképzett érdekltség figyelmét.

A mi városunk újabb időben egy vállalat-gazdagodott, a Zsorna Gusztáv nyakkendő gyárával. E szép reményekre jogosító, tehetséges, izmos szakember vezetése alatt álló gyárnak Rozsnyóról való áttelepítése szerencsés gondolat volt. A gyár munkás kereslete némi eleveenséget hoz a munkapiacra, munkásai az intelligensebb munkásosztályból válogatvák, tehát abból az osztályból, mely fogyasztó képesség tekintetében kiválik a város szegényebb rétegei közül s mely illetéknép jelentékenyen közreműködik a város különböző foglalkozású polgárainak vagyonszerzéséhez. Ime egy paránya ama nagy műnek, melynek célja a hazánk gazdasági önállóságát előkészíteni, az osztrák selejt árút ikszorítva, ez iparcikk termelését hazai erővel ellátni!

De ennél a vállalatnál aztán meg is állhatunk, mint a Miskolc gyáripára terén az egyetlen alkotás az újabb időben, rég nem volt és sokára nem lesz újabb alkotás, ennek megjósolhatóságához nem is kell valami profétai tehetség a főmondottak után, mert azt a minden téren és irányban mutatkozó közönyt egyhamar leküzdeni nem fogjuk.

Pedig — hogy csak érintsük ezeket az

ben, mint azelőtt: akkor ül asztalhoz a tiszta erkölcs, midőn a bűn már okádott.

S mindezt a fonákságot betetőzi a nekiszabadult asszony, aki abban keresi az igazságát, hogy elruggja magától női voltát s beáll a férfi-ember vetélytársának, holott őt az alkotó természet a férfi segítőjének rendel.

S közben egymás hegyin-hátán rohannak előre a legcsodálatosabb találmányok és felfedezések a kőtalat átvilágító Röntgen-sugár, a villamos távlátás, a szurok-érből kicsiholt radium az ő kifogyhatatlan világító és melegítő energiájával, az örök mozgony és a — halhatatlanság, az Andrenin, amely új életre költi a merev holtat. Már most még csak a Marsbeli-ekkel értsük meg egymást — azután se biblia, se miatyánk, a magunk izlése szerint rendezzük be örökéletünket, ami nem lesz egyéb, mint a végtelenbe nyúló folytatása a jelennek minden ő edes megszokásaival.

De még itt sincsen vége a csodáknak. Mr. Lumineux — omen et nomen — a camera obscura fehér lapjára vetődött utcát minden mozgó emberestül s állatostul, a vidéket, az eget az ő csillagaival a maga színeiben s ragyogásában akarja oda rögzíteni. Rögzített is más belőle egy darabot. A maga valóságában láttam azt a szép creol leányt, aki elomolva a zsölyében, szinte pihegni látszott s kebelén a rózsza megrezdült és illatozott.

És int már a psychographus is, a ki röntgeni alapon neki szögezi az ő kéréseket

csövét az én becses fejemnek s lefényképirja belőle az én sanyaru pár gondolatomat. Lelkemnek minden gerjedéseit, feltett gyöngyszemeit kisérdi belőlem, mint kuglófból a mazzulyaszemet. Mi lesz a világból? Mikor mosolyogva s áradó örömszóval köszöntöm az én látogatómat: ő a psychographionjával azt olvassa ki az agyamból, hogy: „Vitt volna el az ördög!” Mit alkalmatlankodik ez a majom akkor, mikor épp méregetek magamban valamely vitás jogesetet? Bankot, vigjátékot, kölcsönt?

Edward Lytton Bulwer (aki a *Gépek köztársasága* címen írt egy igen elmés ebeszélést), Jules Verne és dr. Jókai Mór nem tudnak kitalálni olyan jövő század csodáját, hogy azt valamely nyughatatlan ifjú technikus elme valóra váltani ne igyekezze. Problema nem lehet oly hóbortos, vakmerő, istenkisértő, hogy az ujkor tudósa, fölényesen mosolyogva, ne készülne megoldani.

Hol van már a nyolcvan nap alatt megkerülhető föld, mikor Tho. Cook és Ta hatvan nap alatt kerítik meg azt velem. A villámmal s a napsugárral való irás és a légi repülés után: tréfa már a víz alatt akár a tenger fenekére furakodunk; színházi estét, hangversenyt a pamlogon elnyulva, szivar mellett élvezünk; saját szavunkat hengerre göngyöltetünk, hogy a dedunoka is megértse belőle: istenben boldogult, érdemes emlékezetű dedapja milyen kulcs szerint káromkodott? Bassusban-e vagy tenorban? És mindez blictrissimum ahhoz képest,

hogy én nem sokára teleoptofonon fogok az én Gányó Laci pajtásommal találkozni színör-színre, hangról-hangra — pedig vagy 10,000 kilométerre esünk egymástól. Hallani és látni fogom az én Lacimat. A jó fiu! Hogy elagarszta, elkurizálta, elkáryázta, elpuskázta s elhazafiaszkodta apai örökét, messze Amerikában (Ordiban Creek, Msschssts) egy — különleges-ségnek, a magyar módra savanyított kovászos-uborka-conservnek szerez most bő keletet.

Még csak a táv-izközlő van hátra, hogy a new-yorki Delmouicónak híres menüjét itthon dróton élvezzük. — És ki csodálkozna még a Kurt Lassivitz pedagógiáján, amelynek egyik avatott hirdetője 1920-ban az agyvelő lobusai szerint műveli a gyermeki elmét? És ugyanakkor tapsolunk majd annak a jeles művésznek, aki tüzzel és lendülettel fogja igazgatni a jó szag egy Beethovenének „Panodor” című illat-symphoniáját.

Quo vadimus? Hová hajtjuk még boldog-jában.

Ebben a percben bepörög a Juci s egy idegen urnak névjegyet hozza tálcán:

Mynheer Lucianus Faustus
LÜBBERT VAN DE BROGH
Inventor

Vykerdam

önként kínálkozó, mindenki által ismert nagy igazságokat — Miskolc város bővelkedik azon alapfeltételekben, melyek egy gyár alapítását mintegy kikényszerítik. Ezer és ezer lőerejű vízi erő hever mozdulatlanban, a fa, kőszén ritka dúshalmazban található környékünkön a kedvező konjunkturák hijával sem vagyunk, vasúti forgalmi gócpont városunk, jó munká-erőnek bővíben van Miskolc, tőke hiányáról sehol Magyarországon, tehát itt sem panaszkodhatunk: ennyi kedvező alapfeltétel és hatalmas gyáriparról még sem szólhatunk!

Küzdjük le közönyösségünket, ébresszük fel minden tényezőben az alkotási vágyat, teremtő kedvet, hagyjon fel a tőke az ipari vállalkozás iránt viselt tartózkodásával s akkor Miskolc nagysága a gyáripárban tündökölni fog és tündökölnie kell, mert ipar és jelesül hatalmas gyáripár nélkül egy nagy város számottevő empórium nem lehet a világverseny óriás mezején!

Budapesti levél.

1904. július 14.

Az osztrák császár a magyar király civilisztáját 2 millió koronával kéri fölemeltetni. Szerény kívánság lenne ez, ha a magyar király legalább évente 3—4 hónapot töltene itt, s magyar udvartartás volna, mert így a felemelt civilisztáknak egy kis részét itt költené el. De mikor az osztrák császár csak magának kéri egyedül, illetve kedves osztrákjainak, akkor — bár tisztelet becsület fölként személyének — a magyar ember vétőt mond ez ellen. A statisztika szerint eddig is a civilisztát az osztrákok élvezik, mert az osztrák császári kertek fenntartása évi 800.000 koronába kerül, az udvari muzeum évi 600.000 koronát nyel el, az udvari könyvtár pedig 100.000, nem is számítva a főhercegek évi apánageit, melyeket nem itt költenek el. Ezek után nyugodt lelkiismerettel miképp szavazhatnánk meg 2 millióval még többet? A képviselőházban is e körül forog a vita. Apponyi az új ellenzéki vezér szintén nem hajlandó a felemelt civilisztát megszavazni, a függetlenségi pedig még a régít se szavazzák meg, míg teljes önálló magyar udvartartás nem lesz. Csak az a kár, hogy ép az

— Miféle? — kértem Jucit a névjegyet forgatva.

— Pappfelének látszik, mert olyan paposan kinéz, — feleli a lány.

— Tán kinézer s magát jött megkérni. No, bocsássza be!

Juci kissé megilletődve suhogott ki a szobából, a hová egy pillanattal később egy gondosan beretvált, piros arcú, köpcös uri ember lépett be. Hosszu sűrű fehér haja hátra omlott, a pró kék szeme aranyfogialatu szemüvegen pislogott felém. ajkán a művelt ember nyájas mosolya.

— Kérdezni fog uram, — szól választékos angol nyelven, — miért éppen önél kötöttem ki? Önt az én elhalt mesterem és pártfogóm, a nagy Cornelius Donders, sokat emlegette előttem, mivel hogy ismerte szándékomat: Magyarországon terjeszteni találmányaimat és fölfedezéseimet. Immunis talajra, szűz országra van szükségem ezek terjesztése végett, mielőtt az Edison-Röntgen-Currie-Részvény-Társaság az ő szerencsétlen inventióikkal elárastja. Ime uram: a németalföldi orsz. statisztikai hivatal legújabb kimutatása, melynek egyik adata szerint a most lefolyt 1903 ik évben csak a telefon-intézmény magában Amsterdamban, Hágában és Utrechtben 426 öülletet szolgáltatott a külföldre ideg-gyógyintézetekbe.

— Foglaljon helyet, uram. Örömmel állok szolgálatára. (E. m. a. f.)

(Vége köv.)

ellenzéki pártoknál nincs meg az összetartás, s így a vita nagyon lanyha. A legsajnosabb ismét, hogy a függetlenségi veszekednek. Ez a kicsinyes személyeskedés megöli minden nemzeti ügynek. Azért nem tudunk tavaly egy szemernyt se kivívni, mert egymásközt veszekedtünk, s aztán szépen meghunyászkodtunk. Az ilyen dolgok mind II. Tiszák malmára hajtják a vizet. Valami rosszban tőri ez az abszolutisztikus ember megint a fejét. Feketesárga lelke nem nyugszik, ismét kovácsol. A horvátokkal nem tud elbánni, kik megint meggyaláztak minket, kigúnyolták „Hymnusz” unkat. Hja azok a horvátok, csudálatos nebutsvirágok! A „fehér lap”, melyet 1867-be a testvéri jóbarátság reményében hagyunk Horvát országnak egy későbbi kiegyezés számára, ugyancsak tele van már írva a Magyarország elleni féltelenséggel. Horvátországban (Khuen 19 éves anyámasszony politikája miatt) egy nagy déli szláv birodalom kísért, mely Bosznián, Hercegovinán kívül még Szerbiát is magába foglalná. A horvát nagyzás valódi járvány. Horvátországban addig is, míg — reményük szerint — széttephetik a történeti viszonyt, mely évszázadokon keresztül fejlődött Magyarországgal, gyűlöletessé igyekeznek tenni s valóban azú is tették. Horvátországban gyűlölnék mindent, ami magyar, ami Magyarországból jön. Aki mérsékeltbb horvát, annak neve „magyar” s ez a szó olyan jelentőségű, mint a hazaáruló. Egy horvát törvényszék elítélt valakit azért, mert egy másiknak azt mondta „magyar”.

Magyarország az 1868-iki magyar—horvát kiegyezéssel oly nagy önkormányzatot adott Horvátországnak, melyet Galicia és Csehország úgy emlegetnek, mint az ő legfőbb vágyukat. Horvátország jövedelmeiből nem telnek ki a horvát kiadások. Magyarország (túl gavalériából) elvállalta, hogy ami nem telik, azt ő fizeti. De azért Horvátországban magyar zsarnokságról, magyar rabigáról beszélnek. Ideje volna, ha II. Tisza erélyességét a horvátokkal szemben éreztetné, ne itthon legénykedjék ő a parlamentben, s ne itt pompázzék az ő osztrák színeivel, hanem mutassa meg a horvát brátyéknak, hogy a magyar ha fizet, hát ő is az úr. s a magyar nyelvet, érzelmét bántani tilos. *coki horvát!*

Ej de hiába politizálok, mikor úgy se úgy történik, ahogyan a magyar nemzet szeretné, hanem úgy, ahogyan a mindent letipró többség akarja.

A vasutasok póre ismét jól végződött. A szegény zaklatott embereket kettő kivételével felmentették, nemcsak azért, mivel terhelő adatokat nem tudtak ellenük felhozni, de mivel konstatálni kellett, hogy nem közhivatalnokok. Érdekes volt néhány tanu vallomása, kik esküvel erősítették, hogy Bérci Béla államrendőrségi kapitány, mikor a tanu vonakodott aláírni a jegyzőkönyvet, a kapitány fölpofozta. Ez a vallatási processus egy kissé elavult már s a büntetőjog rég eltörölte azt, mégis kíváncsiak vagyunk, vajjon Bérci uram felel e eme csattanós vallatásért? Soha. Naiv, aki hiszi, hogy II. Tisza rémuralma alatt igazság van, legalább is nagyon csalódik. Mikor Zboray és Lengyel Zoltán képviselőket a rendőrök letartóztatták, evvel a mentelmi jogot sértették meg, azt hiszi valaki, hogy a mentelmi bizottság séreimét találta ebben? Az csalódik, nem talál, sőt talán ha nem is kifejezetten, de burkoltan helyeselte a m. kir. pribékek, vérszomjas sbirrek eljárását.

Jókai Mór özvegye ellen tudvalevőleg Fényes László hírlapíró, kit a Miskolciak is jól ismernek, hisz ő szerkesztette az „1848” című függetlenségi lapot — röpiratot írt, melyben leleplezte Grosz Bella viselkedését a nagy költő ellen. Magvallom, hogy eddig hiszem is, nem is, hogy a vádak igazok, de most elhiszem. Igazolja az, hogy az özvegy nagy költő vagyonának leltározásánál önhatalmulag járt el, s kegyeletlen módon bírálta meg a relikviákat. A nagy vagyont leltározattatta és megfoghatatlan módon bebizonyítani iparkodott, hogy Jókai után 40.000 korona adósság maradt. Ez a perfid eljárás arra indította Feszty Árpádné Jókai Rózát, hogy pörrel támadja meg Grosz Bellát. Nagyon jellemző és piszkos dolog ez s most Fényesnek igaza van, százszor is igaza. H-j az igazság nálunk bekötött szemmel jár, s nincs, aki a köteleket levegye róla.

Mártonffy Imre.

Harc Miskolc önállósítása körül.

II.

Miskolc, július 15

Lapunk múlt számában fenti címen megkezdett cikkünkben már elmondottuk, hogy első sorban mi is a legfőbb lényege ma Magyarországon azon törekvésnek, miszerint közvélemény, kormány és törvényhozás egyaránt felkarolta és minden téren népszerűvé is vált az arra való anyagi és szellemi erővel bíró városok önállósításának kérdése.

Röviden: anyagi és szellemi gócpontok teremtése a magyar nemzeti és minden rendű kultúrának és a legújabb kornak, főleg hazánkra legveszedelmesebben ható aspirációi, a mindinkább feburjánzó és megizmosodni törekvő nemzetiségi törekvéseknek nemzeti egységet bojtató utját nemcsak elszegni, hanem azt egyáltalán letörni, minthogy az a magyar nemzeti állam oly későre hagyott, egészségesíthetéseinek legfőbb és legállandóbb veszedelme.

Most hát az csak természetes és elvitázhatalan, hogy általában — nagyon kevés kivétellel — a városok azok, hol a magyarság és kulturája még leginkább tulsúlyban és fölényben van, mint egy-egy gyűjtő középpontban és az meg még természetesebb, hogy fejlettségükkel a városok ezen ereje csak fokozottan nő és gyarapodik, annál is inkább, mert abban lelnék természetes gócpontot úgy a társadalmi, valamint állami magyar kulturális intézmények, melyek azután nemcsak egybe gyűjtik a magyarság egyénekenkénti szellemi erejét egy nagy tömeggé, de ekként egybegyűjtött tömeghatásuk azonosító erejével még be is olvasztanak minden ellentétes és idegen elemet.

Eme természetes kialakulás után pedig már a kölcsönhatása, vagy visszahatása a magyar minden rendű kultúrának az ekként kifejlődött kulturális gócpontokból már olyan természetes lesz, mint az ég felhőitől az alatta levő földre mindenüvé elterjedő üdítő és termékenyítő esőnek.

De szociális okokból is fontos a város fejlesztések ügye, mert a bennük fel és megszáporodó sok-százféle munkaágak megsokasodásával fogyni fog úgy a szellemi, valamint kézi munkának proletarizmusa is.

Mert hiszen a legtöbb ember nem a munkát kerüli, hanem a neki való munkát keresi. És mentől fejlettebb és mentől megoldottabbak a foglalkozási ágak és minél több alkalmat fognak nyújtani kinek-kinek inye és hajlandósága szerinti foglalkozásra, annál inkább fog fogyni a békétlenek száma.

Tessék elhinni, a legkevesebb ember az, aki csavargásból él; de a legtöbb csavargó úgy fejlődik — a vérmérséklet nevelte kevés kivételt leszámítva — mert nem tudott ösztöne vagy hajlandóságai szerint a mi jelenlegi és minden terén még szűkös viszonyú foglalkozási ágak közepett — boldogulni!

Nem azt lehet hallani a legtöbbször, hogy nem tudok, vagy nem akarok dolgozni; hanem hogy nem találom nekem való munkát; vagy — hogy nálunk ezzel, vagy azzal még nem lehet boldogulni.

A bármely téren való szárnyazás szinte biztos útja a züllésnek.

Mindezekért is kell még Magyarországon a városfejlesztés és főleg Miskolc is, minthogy ez a város ezen általánosított érdekű nemzet fejlődési törekvése keretében ma az országban 9-ik helyen van; de nekünk arra való kedvünk, hajlandóságunk és minden rendű egyéb arra valósságaink miatt is *a legelső helyen!*

Ami pedig e kérdésben az érvelés további érdemét illeti, azt hisszük, hogy nekünk újságírói tisztünk kötelemén belől immár fölőlegessé vált, hogy akár viszonyainkra vonatkozó, avagy országosan vonatkozó statisztikai adatok halomra rovasával érveljünk még továbbra is a mellett, hogy e város anyagilag, erkölcsileg is immár nemcsak megbírja, sőt szinte önként kiköveteli az önállósítást; vagy hogy önállósítása mellett hála Isten még Borsodmegye is, elég erős minden tekintetben arra, hogy fölünk külön váltan éljen és boldogulni tudjon. És pedig nem tartjuk szükségesnek azt azért, mert ezt már 1873. óta az ügy érdemes és paritállás nélkül számot tévő faktorai mind máig a lehető legnagyobb körültekintéssel régén kimutatták — nálunk nélkül is.

Hogy pedig a vármegye jelenlegi kormányzása egyénileg hogy fog majd nálunk nélkül az úgynevezett mezei hadakkal boldogulni, az bizony az ő bajuk. E miatt a mi fejünk nem fájhat.

Minthogy pedig nincs e tekintetben — még mezei ellenfeleinknél sem — senki, aki elvi szempontból ne vallana az önállósítás kérdésében velünk együtt egy hitet s ne ismerné el, hogy túléltük már azt a fokot, hogy 1886. évi XXII. tc. minden város egy színvonalra azonosító rendelkezési körében maradassunk és mivel immár természetes és hivatott fejlődés képességünknek önmagunk szándékos rovasára útját sem állhatjuk; csak az maradhat természetes reánk, hogy a jelen viszonyok közötti tova fejlődés útját követeljük ki magunknak a törvényhozásnál: önállósításunkat.

Az ügynek tehát illetén tárgyi tekintetben immár kétségbe vonhatatlan biztonságu állása közepett nekünk újságírói tisztünk józan kötelemül igazán em maradhat több: mint annak ébren tartása, az azért való agitálás és a mennyiben akár alaki, akár tárgyi szükség volna reá, akármilyen célzatu és bármilyen formájú, avagy bármilyen okból származó ellentörekvéseknek, vagy pedig ellenhatásoknak széjjel szedése.

És ezt minden körülmények között félelem és gáncs nélkül meg is fogjuk tenni.

Hogy pedig e kérdésben immár mennyire ütött a tizenkettedik óra, arra élő bizonyosság az a nagyszabású előadás, melyet a most nálunk tartó szaktantályamon a felső kereskedelmi iskolai tanárok Dr. Simonyi Jenő a budapesti kereskedelmi akadémiái tudós tanára tartott.

A tudós előadásában „a természet befolyásáról az akarat szabadságára” címén értekezett s számos európai példák előtételé után váro-

sunkat akként tüntette fel, mint a közel jövőben egyikét ama városoknak, mely természeti fekvésénél és ipari, kereskedelmi viszonyainál fogva is akarva nem akarva kell, hogy nagy gazdasági és kultur emposiummá kifejlődjék abban a versenyben, mely Darwin elmélete szerint az életerő és életképesség felülkerelkedésének ösztönszerű és Isten által adományozott erejénél fogva nemcsak a természet élőlényei (állat, növény és ember) egyaránt áll, de a melyet hivatásuk és helyzetüknel fogva a sors egyes nemzetekre, sőt városokra is reá mér, reájuk utal.

Nos és mi akarnók ezt kicsinyes személyi vagy bárminő társadalmi okokból megakadályozni ahelyett, hogy fejlődését autonómiai hatáskörének fejlesztésével is előmozdítanánk minden poklokon és embereken keresztül is és minden erővel igyekeznénk! . . .

Nem, ez lehetetlen, ez méltatlan volna hozzánk. Méltó az csak egy esetben lehetne, ha azt e hazának még ami mindenrendű érdekeinknél is magasabb érdeke kívánna: a szabadság, a függetlenség és a magyarság ügyei.

Pedig ezek éppen az ellenkezőjét, az önállósítást, mint a fent idézett dolgok megvalósulhatásának egyik számot tévő rosz munkáját parancsolják.

Bátorsággal, akarattal telt önzetlen és összhangzó csüggedés nélküli munkára fel tehát!

Valósuljon meg végre az észszerűen kilátásba helyezhető, tudományosan megjósolt nagy Miskolc, mit a jövődben a magyarság nagyra erősödésében kiválásra hivatott egyike; melynek kulturája nem úgy mint most, kereskedelmi hasonlattal élve és a mai tényleges viszonyokra gondolva, transito kultura legyen. hanem egy önmagából fejlődött s akként izmosodott és így növelő hatásúvá, messzre földre kiváló és hatékony.

Valóperünk perceiben pedig bánjuk is mi most már, ha kedves, ha nem kedves emlékü volt is, vagy marad is nekünk a megyei kormányzás hátunk mögött maradó emléke.

Tartsa meg magának és boldoguljon vele — ha tud, meg ha neki kedves!

De mi!? — önállóak akarunk már lenni. Munkára fel tehát!

(Fv.)

UJDONSÁGOK.

Aratás.

Kint a mezőn, kint a rónán
A magyar föld koronáját
Piros szemmel, gyönggyel ékes
Buzáját és gabonáját
Most aratják, most kaszálják.

De jó is a mi Istenünk,
Árpád apánk nagy Istene,
Hogy a barna, mély barázdát,
Melyet ásott magyar eke
Dús kalászzal hintette be.

Határinkra napfényt esőt
Böven ont már ezer éve.
Kánaán a mi országunk,
Csak erők és vérünk bére
Ne jutna a sváb kezére.

Csak az árva, magyar zsebben
Csörögne a buzánk ára
Csak jutna már egy-két fillér
Fiainknak muzsikára,
Lányainknak pántlikára.

Csak jó kedvünk dalos főszkét
Ne dülnek fel mohó kányák,
Hogy végre a boldogság is
Járna be a föld legárvább,
Legkoldusabb Kánaánját.

Mádai Gyula.

A régebbi bikaviadalokról.

Most, hogy Pouly Fils, a világhírű espada izgalmas bikaviadalaival gyönyörködteti a magyar főváros közönségét, még pedig egyenesen gróf Tisza István belügyminiszter engedelméből, nem éreketlen föleleveníteni egy régi kormányzati rendeletet, amelyből kitűnik, mennyivel másképpen vélekedtek ezelőtt fél száz és egynéhány esztendővel az állatkinzó bikaviadalokról. Ez a rendelet 1851. június 13-án Debrecen város tanácsához érkezett s a reá hozott végzéssel együtt így hangzik:

„Olvastatott ker. Főispáni cs. és k. helytartósági Tanácsos Nagyságos Szentpáli László úrnak f. hó 5-ről 6517. sz. a. következő rendelete:

„Ezen ország némely környékein bevett szokás szerint az év bizonyos napjain úgynevezett bikaviadatok tartatnak, azaz a vágó marhák szelindekek által uszittatnak a vágószékhez.

Nem tekintve azt, hogy ezen szokás az emberiség kívánataival éles ellentétben áll, mivel az állatok a' nézők várakozása kielégítése végett különféle iszonyú módokon kizsákmányoltatnak — az ily felingerelt és gyötört állatok husa az egészségre ártalmas és gyakran oly balesetek fordulnak elő, melyeknek tökéletes kiküldése minden óvakodás dacára csak az ilyes erkölcsi durvaságra mutató néző játékok teljes megszüntetésével eszközölhetetik.

Ezen kívül tapasztaltatott az is, hogy ezen durva mulatságra oly napok választatnak, melyek egyházi rendeltetéseknél fogva erre legkevésbé alkalmasok.

Ezek szerint az Országos helytartósági ideiglenes főnök úr Ö. N. Méltóságának f. év május 22 én 7623. sz. a. kelt kegyes rendelete által a bikaviadatok és mind ehez hasonló állatkinzással öszvekött nézőjátékok tartása megtiltatik, 50 pft. pénzbüntetés terha alatt, mely azon község előjíróját fogja érei, ahol ilyes néző játékok még egyszer létre jönnek, ezenkívül pedig a' hol ilyen okból balesetek adandják elő magokat, a' hibások a' büntető-törvények szerint fognak büntettetni.

Felszólítom azért Polgármester urat, miszerint ezen felsőbb rendeletet hatósága területén szoros megtartása végett közhírré tétetni sziveskedjék.”

E rendelet, azon kijelentés mellett, — miként a városban az úgynevezett bikaviadatok szokásban és divatban nincsenek — tudomásul vétetik — egyébiránt a rendelet közhírré tétel végett a V. Kapitányi hivatalnak kiadatik.

kiadta

Böszörményi Károly
jegyző.

Hymen. Kühne Andor ma d. e. fél 11 óra-kor tartja esküvőjét Kaffka Ibolya urhölgygyel a városháztéri zárda templomban. — Kovács Imre pénzügyigazgatósági hivatalnok ma délután tartja esküvőjét Eötvös Anna urhölgygyel.

Krüger meghalt. Hosszu haldoklás után behunyta a szemét a „délafrikai oroszlan” Krüger Pál, a burok koronázatlan trónjavesztett királya. Meghalt ezer-ezer mérföldnyire távol attól a földtől, melyet a hazájának nevezett egykor s ahonnan elűzte, kikorbácsolta őt az angol Krüger . . . Nagy név kerül sirke-reztre. Vérrel és lánggal irrott név, amely egymaga egész históriát jelent. Igazi pátriarka volt: atyja az országnak, akin rajongással csüngött, akit szeretett mind, aki ismerte —

és akitől megtanult félni mind, aki ellen haragja feltámadt. Lezajlott a nagy tragédia. Az afrikai nap felszívta a vért, amely átáztatta annak az országnak a földjét. Földönfutóvá lett a lakossága s a kettétört kard belekerült a szent ereklyék muzeumba. Odakerült most Krüger is, a letört óriás. A földönfutók legnagyobbja, az „élő vértanu“ amint őt az igazságszerető Times elnevezte. Egy svájci városban, Clarensben fejeződött be az ő tragédiája.

Mire jó a magyar címer? A magyar címer arra jó, hogy a külföldi konzulátusok kapuja fölött a kétféjű sassal összepárosítva szimbolizálja azt a kínos összetartozandóságot, amely köztünk és Ausztria között fennáll. — Más úgy sem képviseli konzulátusunknál a magyar érdeket. De úgy látszik másra is jó a magyar címer. Arra is jó, hogy az osztrák gyárosok a magyar címer leple alatt becsapassanak vele a magyar közönséget. És a magyar vásárló közönség beengedi magát csapni. Hitvány osztrák ipartermékeket drága pénzért meg vesz, mert hiszen rajta van a magyar címer. Azt meg sem nézi, hogy milyen szemtelenül csillog az osztrák gyáros aranyozott neve a magyar címer mellett. Egy olvasónk hozott be tegnap szerkesztőségünkbe egy kálapot, hogy bemutassa az osztrák csalafintaságot. A kálap bélése ott ragyogott az aranyos magyar címer, benne pedig a kereskedő neve: Ij. Klein Testvérek Miskolc. A borszalagon még egy magyar címer volt, alatta pedig a következő felirat: Halban és Damask. Cs. és kir. udvari kalapgyárosok Bécs. A kálap tulajdonosa fölhaborodva mutatta, hogy miként csapják be kereskedő és gyáros a magyar vásárló közönséget. Mint útik arcul a magyar címer. Talán, mondanunk sem kell, hogy a közönségnek hazafias kötelessége, hogy ne vásároljon bárkitől is olyan portekát, amely a magyar címer örvé alatt hitvány bécsi ronggyal csapják be a magyar vevő közönséget.

Egy miniszteri leirat. Miskolc város tanácsához tegnap érkezett le Lukács László pénzügyminiszternek egy leirata, amelyben a miniszter egy városi közgyűlési felelősséget semmisített meg. Sokszor kifogásolta már a városi hivatalvizsgálatok alkalmával az alispán s annak idején Kaffka a felülvizsgálatra kiküldött miniszteri tanácsos is, hogy a városi fogyasztási ügyeket Kóris Kálmán főpénztárnok vezeti. Majd egy leirat is jött ebben a tárgyban a városhoz, amit a közgyűlés annak idején, 1901-ben megfellebbezett. Ebben az ügyben döntött végérvényesen a pénzügyminiszter, aki tegnapi leiratóban nem engedi meg, hogy a fogyasztási ügyeket, mint ügynök a főpénztárnok kezelje. A pénzügyminiszter leirata szerint ezen ügykör élére egy új hivatalnok állást kell felállítani. A városi tanácsma foglalkozott a leirattal, amelyet a legközelebbi közgyűlés tárgysorozatára tűzött ki.

Nyilvános előadások. A felső kereskedelmi iskolai tanárok szünidei tanfolyama keretében a következő nyilvános előadások fognak tartani naponta 12 órától 1 óráig: 16-án, szombaton Lévy István kassai felső kereskedelmi iskolai igazgató: az aggteleki barlangról, a főgimnázium tarmészettani termében. 17-én vasárnap kirándulás az aggteleki barlanghoz. 18-án, hétfőn Sarkadi Adolf miskolci felső kereskedelmi iskolai tanár: A díjügletekről.

Arcképleleplezés. A vasuti dalárda Váraljay Alajos vármegyei hivatalnok által megfestette néhány karnagyának Ruttkay Menyhértnek, lapunk

volt jeles felelős szerkesztőjének arcképét s azt folyó hó 10-én vasárnap a dalárda Újvilág-utcai helyiségében leleplezték. A kegyeletes ünnepélyen az alkalmi beszédet Balogh Ármin mérnök mondta. Költői szárnyalású beszédjében az elhunyt működéséről, érdemeiről emlékezett meg. Az ünnepély többi számaina a dalárda alkalmi darabjai töltötték ki.

A népkerti villamos. A népkerti villamos Miskolcon egész humoros fogalomná vált. A népkerti villamos ugyanis nem olyan közlekedési eszköz, mint a fővonalon közlekedő villamos kocsik. A népkerti villamos útja olyan mint a Tisza Pistáé: Erőszakos és kiszámíthatatlan. Erőszakos, mert nem akkor megy, amikor a közönség akar rajta menni. Akkor megy, amikor neki tetszik. Kiszámíthatatlan, mert nem tudja a közönség kiszámítani, hogy mikor tetszik a villamosnak menni. Reméljük, hogy a villamos vasut igazgatósága nem fogja engedni, hogy az úgynevezett népkerti villamos továbbra is rábusz maradjon, hanem tudtára adja a nagy közönségnek, hogy mikor megy és mikor nem megy a népkerti villamos.

A miskolci tanügyi kör segélydíjai. A felosztott Miskolci Tanügyi Kör ezredéves segélydíj alapítványának 1904. évi június hó 30-ig esedékessé vált évi kamatainak elnyerésére nézve pályázat hirdettetik. Az évi kamatok vállalás felekezeti különbség nélkül oly kifogástalan magaviseletű s szorgalmas, az elemi iskolánál magasabb tanítványokba járó fiú vagy leány tanulóknak adatként ki. kinek atyja a miskolci tanügyi körnek legalább 5 évig rendes, vagy legalább 10 évig egyfolytában pártoló tagja volt. Azon esetben, ha ily volt tanügyi kör tagnak nem lenne segélyezésre érdemes gyermeke, akkor az alapítvány kamata bármely miskolci tanító vagy tanár tanuló gyermekének fog adományoztatni, aki a feltételeknek megfelel. Az adományozásra a városi tanács jogosult. Az alapítványi oklevél jóváhagyásáig felszaporodott, illetve f. évi június 30-ig esedékes kamat összeg 394 kor. 97 fillért tesz ki, mely ez alkalommal 4 egyenlő részletben 4 pályázónak fog kiadatni. A kellően részlelt pályázati kérvények 1904. évi aug. hó 1-ső napjáig a városi tanács-hoz nyújthatók be.

A színház városi segélye. Borsodvármegyei közgyűlése még csak legutóbb döntött dr. Kovács József azon felelőssé ügyében, melylyel megsemmisíteni kérte a közgyűlés határozatát, hogy a 6000 korona évi segélyt minden fenntartás nélkül megszavazta. A megye a városi határozatot jóváhagyta annyiban, hogy a színház részvénytársaság új alapszabályai elkészítésénél az igazgatóságban a város három képviselője részére helyet biztosított. Ezzel kapcsolatosan azonban kimondta a megye, hogy az évi segély a társaságnak csak addig és úgy szolgáltatható ki, míg Miskolc város képviselőtestülete a miskolci nemzeti színház részvénytársaság igazgatóságában a megállapított hármas számban helyet foglal és a színház ügyeinek vitelére befolyást gyakorol.

Záróra. Tegnapi, f. hó 15-én lépett életbe az a kötelező nyilatkozat, melyen aláírásaikkal kötelezték magukat a miskolci fűszerkereskedők, hogy üzleteiket e naptól fogva esti 8 órakor fogják bezárni. E körülményre ez uton is felhívjuk a vásárolni szándékozó közönség figyelmét.

Orfeum-megnyitás. F. hó 16-án szombaton kezd meg Leister Lajos „Balaton“ kerthelyiségében előadásait a Szirmai Andor, ismert szakavatott vezetése alatt álló elsőrendű társulat. A műsorból kiemelendő: Joe de Diaz chauteuse Cösmopolik, a „Larison“ tánc-csoport, mindkettő „Ó-Budavára“-ból és Kiséri Kiss Sándor, a legmodernebb magyar komikus saját szerzeményű műsorával. Az előadások kezdete 8 órakor.

Tisztelettel értesítem a n. é. újság olvasó közönséget, hogy úgy a helybeli, valamint a főváros összes napi, heti és szepiroalmi la-

pokra előfizetést az eredeti árban elfogadok. A t. előfizetők b. kivánságára hához is szállítom. *Ösv. Korach Adolfné*, dobány tőzsdéje. Színház épület.

x Orvosi körökben már rég ismert tény, hogy a *Ferencs József keserűvíze* valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és emlitésre méltó kellemes ízénél fogva, már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjünk határozottan *Ferencs József keserűvizet*.

Insektor a legerősebb rovarpor. Senki se dobja ki pénzét rovarirtónak nevezett s erősen hirdetett szerekért, míg kísérletet nem tett a legerősebb rovarporral, az insektorral, hogy meggyőződjék arról, miszerint az insektor még a legszívósabb életű álatokat is, mint a poloskát, svábbogarat stb. teljesen kiirtja, mert sokkal erősebb, mint az eddig feltalált, legerősebbnek mondott rovarpor. 20, 40 és 60 kros csomagokban egyedül csak **Szabó Béla** drogériájában Miskolcon kapható

Table d' hote. Hogy a m. t. számaözvegyeknek a nyári estéket mennél kellemesebbé tegyem, f. hó 15-től kezdve este 8 órakor mindennap közös vacsorát rendezek, ha esti 6 óráig legalább 20 résztvevő jelentkezik. Különös gondot fordítok arra, hogy minden nap más más ételek szolgáltatassanak fel. Egy előétel. Egy húsétel körtve. Gyömlöcs és sajt. 1 teríték kenyér és ital nélkül 2 kor. 40 fillér. Tisztelettel *Bokros Károly*, „Korona“ szállodás.

x Tisztelettel értesítem a Demokrata kör összes tagjait, hogy a nyári körhelyiséget (Nagyavas 376. sz.) kibővítettem és azt szombaton, e hó 16-án este 6 órakor megnyitom, melyre a kör tagjait és ösmerőseit tisztelettel meghívom. *Berecz J zsef* piuce gazda.

DUNKY FIVÉREK

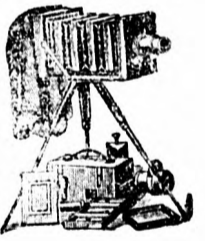
— cs. és kir. udvari fényképészek műterme —

MISKOLC Városháztér 20.

Országos hírű műtermek vannak:

Kolozsvár, Miskolc, S.-A.-Ujhely és Deésen.

Műkedvelők részére friss vegyszerek és minden kellékek kaphatók.

IRODALOM.

Civillista és politika cím alatt érdekes röpirat hagyta el a sajtót. Szerzője Szemere Miklós, politikai életünk egyik legérdekesebb alakja, aki hozzászóltatta a magyar közönséget ahhoz, hogy leplezetlenül megmondja nézetét az ország dolgáról, nem törődve sem azzal, ha e nézetek a hatalmasoknak nem tetszenek, de viszont azzal sem, ha talán nem népszerűek. A civillistával foglalkozva, kiindulási pontja az, hogy a magyar nemzet sohasem fukarkodott királyával szemben és már Kossuth Lajos is az 1849-iki állami költségvetésben három millió pengőforintot irányzott elő a királyi udvartartás céljaira, pedig ez akkor jóval nagyobb összeget képviselt, mint manapság. Szemere ezt az egész kérdést másodrendű jelentőségűnek tartja. Szerinte — igen helyesen — nem a pénz és külső csillogás adnak fényt és erőt a dynastiának, hanem igenis a szilárd alapon nyugvó intézmények, minők a nép otthonát védelmező honstead-törvények és a főrendiház újjászervezése szilárd nemzeti alapokon. A nemzeti államról szóva úgy találja, hogy a uneddő szóharc nem viszi ez eszmét előbbre egy lépéssel sem, holott nemzeti és erkölcsi erőink céltudatos fejlesztésével óhajtasunk mind könnyen ölthetnének testet. E röpirat vége azzal az érdekes leleplezéssel szolgál, hogy miniszterelnökünk mindez ideig még nem ismerkedhetett meg a magyar trón leendő örökösével. A diszesen kiállított füzet tiszteletpéldányként küldetett meg az érdeklődőknek.

Nyílt-tér.

szilárd és folyékony
Sarg-féle Szappan
Glycerin
 a bőrt fehérré és gyöngéddé teszi.
 Mindenütt kapható.
Sarg-féle Glycerin-szappan
 ugy felnőtteknél, mint gyermekeknek a leggyöngyösebb korban a legkitünőbb tisztítószernek bizonyult. Ismert tekintélyek, mint dr. Hobra tanár, Schauta, Frühwald, Brous, Károly és Gusztáv, Schandlbauer stb. által a legjobb eredménnyel használtak.

Jónak, a jobb az ellensége.
 Tényleg a legjobb az eddig használatban levő szappan, szóda, por, stb. anyagoknál vázson és pamut fehéreneműek mosására, a **Schicht** által újonnan feltalált **mosó kivonatot,**
Asszonydicséret
 védjeggyel,
 a fehérenemű beáztatására.

- Előnyök:**
1. Az eddig szükséges volt mosási időt a felére csökkenti.
  2. Fáradtságot a negyedére.
  3. A szóda használatát teljesen fölöslegessé teszi.
  4. Minthogy tisztábbá, tehát fehérebbé is varázsolja a fehéreneműt.
  5. Ugy a kezeknek, mint a ruhának teljesen ártalmatlan, amiért az alatt jegyzett cég kezességét vállal.
  6. Rendkívül kiadósága folytán olcsóbb, minden más mosószernél.
- Nélkülözhetetlenül válik minden háziasszony és mosónőnél egy egyszeri kísérlet után.
- Mindenütt kapható.**

Schicht - szappan

„szarvas“ vagy „kulcs“

jeggyel
 legjobb, legkiadósabb s ennél fogva legolcsóbb szappan.
 Minden káros alkatrészekről mentes.
Mindenütt kapható!
 Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht“ névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva.

Schicht György, füssig
 a legnagyobb gyár a maga nemében, az európai szárazföldön.

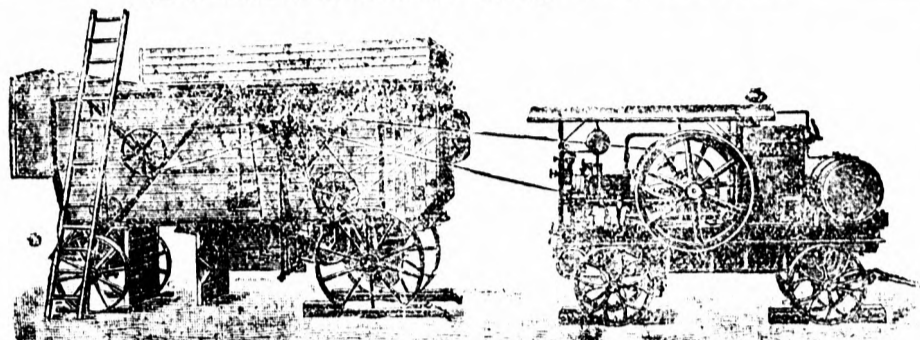
„MAYER“ GÉPGYÁR

vas- és fémöntőde részvénytársaság **SZOMBATHELY.**

Raktár: Budapest, V., Lipót-körút 15.

Készít mindennemű **Gazdasági gépeket,** kitűnő szerkezeti **Benzin- és szívó-gázmotorokat** 2-50 lóerőig.
Benzin-motoros cséplőeszközök.

Legolcsóbb üzem!

Tűzvesztély kizárva!

Malomépítéssel: Új hengerek, minden e szakmába vágó gépek gyártása. Teljes műmalmi berendezések.
Különlegesség: Legújabb szerkezetű csavaros és szabadalmazott víznyomású borsajtók.
Osborne D. M.-féle világhírű amerikai arató és kaszáló gépek magyarországi kizárólagos képviselősege.
 Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. Kívánatra minden szükségletre külön költsége es.

UJDONSÁG!

50 fill. 1 korona, 1.50 fill. és 2 koronás nyakkendőkben **specialista**

ROSENBERG BÉLA

úri divatüzlete

MISKOLC, Széchenyi-utca 20.

Ferenczi B. könyvkereskedésével szemben.

UJDONSÁG!

Sok pénz!!

400 koronáig kereshetnek minden rangu egyének havi vonként, riziko nélkül, mel-lékkereset gyanánt. Bővebbet **A. B. 61. alatt Annoncen Bureau des „Merkur“ — Stuttgart, Schwabstr.**

Javaslatok: a légzőszervek és emésztőszervek mindennemű katarrhusos megbetegedései, szivizom-betegségek és abból eredő astmatikus bajok, valamint vérszegénység stb.

GLEICHENBERG GYÓGY-HELY.

Saison május 1-től szeptember végéig.

Alkalis-muriatikus források: Constantin- és Emma-forrás; alkalis-muriatikus szénsav: János forrás; tiszta szénsav: Klausen-forrás; savó, st. rilizált tej (száraz táplálás) kefir. forrás-só belelegzés, fenyőtűgöz belelegzés, mindkettő külön kabinokban; légzési készülék, pneumatikus kamarák, edes ásványvíz, pezsgő meleg fürdők és természetes szénsavas fürdők szivizom-betegségeknek, fenyőtű és acélfürdők. Nagy vizgyógyintézet, terepkúra, Lágy, langyos, meleg pormentes, széleses levegő, erdős ténison.

Felvilágosítás és prospekt us ingyen. Lásd és kocsimegrend. az igazgatósnál Gleichenberg

500 frtot

fizetnek annak, ki a **Bartilla fogvizének** használata mellett, üvege 35 kr., valaha ismét fogfájást kap, vagy szája büzlök. (Franco küldéssel külön 48 kr.) **Bartilla-Winkler Ede, Wien 1911., Sommergasse 1. Főraktár Török J. Budapest, Király-utca 12.** Kapható minden gyógyszerárban. Csakis „Bartilla fogviz“ kérendő. Hamisítások bejelentése jól jutalmaztatik. Oly helyekre, hol nem kapható, bérmentve küldök 7 üveget 2 forint 60 krért.

Kapható **Miskolcon Balogh József** gyógyszerésznél.

Vigyázz, a tyukszememre ne hágy!
 Hová oly sietve pajtás!

Megyek a Vincze cipészhez, mert a cipóm kirepedt. Ő azt úgy beforrasztja, hogy nem látható, mert behéged. Nem mint a többi cipész össze-vissza varrogatja. Azt a Vincze ugyesen és csinosan beforrasztja.

En rendszeren gummitalpu és sarku cipőket viselek. De azt kizárólag csak Vinczenél rendeltem meg. Mert ez is mások által teljesen utánozhatatlan. Mert ez is nem varrva, hanem forrasztva van.

Ha lábamon van, ebben a cipőben mint a nádszál úgy megyek. Nem mint a kemény börtalpu cipőben jobbra-balra ténfergek. Ha tyukszemem van tőle, tyukszemirtót is veszek. Mert ennek használata után feltétlenül tízenegynégy nap lepereg.

Ha esős idő van és sárcipőm kiszakadt, Hozzá viszem, beforrasztja s megtalpalja, érti azt. Ugyes cipész, minék mondjam, tudják azt, **Vincze Lajos Miskolcz, Deák utca 16.**

Nállam kényelmes cipőtalpbatét is kapható.

Hirdetések

az ELLENZÉK

— részére —

jutányos áron

felvétetnek a

kiadóhivatal-

ban.

BORSOD-MISKOLCI HITELBANK R. T. MISKOLCON.

A jelzálogos hitel terén új üzletág bevezetése.

A hosszú lejáratu, tehát 25, 30, 35, 40, sőt 65 éves törlesztéses kölcsönöket is felvetjük üzletünk körébe. Ez alapon a magyar pénzügy két kiváló intézete, t. i. a „Magyar Jelzálog Hitelbank“ és a „Magyar Agrár és Járadékbank“ azon joggal ruházott fel bennünket, hogy Borsodmegye területén, vagy a szomszédos részekben a fenti intézetek nevében 25—65 év alatt visszafizethető törlesztéses jelzálogos kölcsönöket engedélyezhetünk.

Ezen üzletkötés előnyei a következők:

1. A jelzálogos birtok **valódi értéke** vétetik számításba, mert a **becslést mi eszközöljük** és ennek alapját nemcsak a törvényben gyökerező általános szabályzatok, hanem **az általunk jól ismert helyi viszonyok is képezik.**
2. A kölcsön engedélyezéséhez írásbeli, formászerű, felszerelt folyamodvány nem szükséges, hanem szóbeli jelentkezés is elegendő.
3. Különös kívánságok, módosítások nem a megszokott körülményes írásos módon, hanem szóbeli megbeszélés alapján **helyben s rövidesen nyernek elintéztést.**
4. A törlesztési **részleteket nem a fővárosba küldi a fél, hanem helyben a mi nyugtánkra fizeti és törlesztési könyvecskéjét nyomban visszakapja.**

A fenti jelzálog mindazok részére nagyon ajánlatos, akik az általunk bevezetett 15 éves kölcsönök törlesztésére **elég erővel nem bírnak, vagy akik drága kamatu kölcsöneiket olcsóbb kamatúvá akarják változtatni (conversio).** Utóbbi esetben a fél részére a bélyeg és illetékmentességet is megkérjük.

Ily hosszú tartamu kölcsönök legkisebb összege 2000 korona.

Írásos vagy szóbeli tudakozódásra felvilágosítással szolgál

Borsod-Miskolci Hitelbank.

Borsodvármegye területén az előzőleg ősmerttetett 25—65 éves kölcsönöknek megkötésére a Borsod-Miskolci Hitelbank r.-társaságot Miskolcon jogosítottuk fel.

Budapest, 1904. május 24.

Magyar Agrár és Járadékbank.

Magyar Jelzálog Hitelbank.

Csak azon készítményeim valódiak, melyek védjeggyel vannak ellátva.

K. RÁCZ JENŐ gyógyszerésznél

MISKOLCZON,

„AZ ARANY SZARVASHOZ“ ezimzett gyógyszerertárában

kaphatók 15 év óta közkeveltségnek örvendő alatt elősorolt saját készítményei:

1. **Iris virágarczenőcs.** Számos hölgy áldja jó hatását — szeplő és májfolt ellen, arcz- és kézbőrnek selyempuhaságot ad, teljesen ártalmatlan szer. az arczot a redőktől késő korig megóvjá, egy tégely 1 kor. Hozzá Iris balsam szappan, 1 db. ára 70 fill. Hozzá Vénus arczpor, fehér, rózsá és krém színekben, 1 kis doboz 90 fill., nagy 1 kor. 60 fill.
2. **Pyrethro Salicyl szájjessentia** néhány cseppel egyszeri szájjelölgető vízbe, kellemes szájjizt kölcsönöz, a fogak romlását gátolja és a fogínyt erősíti, — 1 kis üveg 70 fillér. — 1 nagy üveg ára 1 korona 20 fillér. Hozzá (Pyrethro) növény foppor, mely a fogakat desinficiálja és fehérré takarítja. — Oly esetekben, hol ezen szájjessentia nem használták és fogfájás van, ajánlatik a kitűnő jó hatású (Pyrethro) sveiczi fogcsepp. 1 üveg ára 50 fillér.
3. **Hajerősítő (balsam) essentia.** Dr. Hobra híres bécsi egyetem tanár előírása szerint készítve a hajhullást és fejbőrkorpasodást meggátolja, valamint egyéb fejbőrbetegségtől megóv és kellemes illatánál fogva szívesen alkalmaztatik. 1 üveg ára 1 korona 20 fillér.
4. **RácZ Jenő keleti „Balsam bajuszpedrője“**, keményedő és meg nem avasodó, zsírmentes balsamokból készítve, igen kellemes illatu, minden bajuszszinhez alkalmazható. 1 kis doboz ára 30 fillér. 1 nagy doboz 50 fillér.
5. **Cannabin** (tyukszembalsam), biztos hatása és legkényelmesebben alkalmazható szer a tyukszemek és bőrkeményedések és sörörök kiirtására. 1 üveg ára 70 fillér.

Forgalomban van és közmegeledéssel használják a

Lábizzadás ellen Salicyl Dermassant port. 1 doboz ára 1 korona.

Szőrvesztőnek Depillatoriumot. 1 üveg 1 korona.

Rüh (rühátka ellen) Naphtol kenőcs. 1 kis tégely 1 korona, — nagy 3 korona.

Köszvény ellen I—II. számú Tengeri köszvény olaj, 1 üveg ára 1 K.

Ugy az elősorolt, mint egyéb készítményeimhez utasítás mellékelve van; kívánatra részletes árjegyzék utasításokkal megküldetik **Csak azon készítmények valódiak, melyek fenti védjeggyel vannak ellátva.** A drága külföldi hasonozereket, úgy mennyiségileg, mint minőségileg és olcsóságukkal fölülmulják; úgy, hogy általános házi szerek gyáánát legjobban alkalmazhatók.

Főraktár: Eudapesten **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerertára, Király-utca 12. szám.

Rendelési cím: **K. RácZ Jenő** gyógyszerész Miskolczon.